NARODOWE CENTRUM KULTURY

ZAPOŻYCZENIA Z POSZCZEGÓLNYCH JĘZYKÓW

OJCZYSTY – DODAJ DO ULUBIONYCH

CZY WIECIE, JAK... nazywamy ZAPOŻYCZENIA Z POSZCZEGÓLNYCH JĘZYKÓW? ANGLICYZM (z języka angielskiego) i amerykanizm (z amerykańskiej odmiany języka angielskiego); GERMANIZM - z języka niemieckiego; SLAWIZM (= SŁOWIANIZM) – zapożyczenie z któregoś języka słowiańskiego. Historycznie jednym z pierwszych slawizmów jest cerkiewizm - zapożyczenie z języka staro-cerkiewno-słowiańskiego. Do slawizmów należą głównie takie zapożyczenia, jak: BOHEMIZM (= CZECHIZM) - z języka czeskiego, RUSYCYZM - z języka rosyjskiego, UKRAINIZM - z języka ukraińskiego, BIAŁORUSYCYZM - z języka białoruskiego. Wspólną nazwę mają zapożyczenia z języków ruskich – są to RUTENIZMY, chociaż w tekstach tym mianem są określane przede wszystkim ukrainizmy; LITUANIZM - zapożyczenie z języka litewskiego; HUNGARYZM - zapożyczenie z języka węgierskiego; IBERYZM - zapożyczenie z języka hiszpańskiego lub portugalskiego; ROMANIZM - zapożyczenie z jednego z języków romańskich: należą tu przede wszystkim GALICYZMY (z języka francuskiego) i ITALIANIZMY (z języka włoskiego). Tak jak ITALIANIZM jest zapożyczeniem z włoskiego, tak GRECYZM jest zapożyczeniem z greckiego. Zapożyczenie ze starożytnej greki to HELLENIZM, a zapożyczenie z łaciny to LATYNIZM. Skoro jesteśmy przy językach starożytnych, to trzeba wspomnieć też o zapożyczeniach z języka hebrajskiego, czyli HEBRAIZMACH. HEBRAIZMY odróżniamy od JIDYSZYZMÓW – zapożyczeń z języka jidysz (jidysz to język Żydów europejskich, różniący się znacznie od hebrajskiego, bo powstały z dialektów zachodnio-środkowo-niemieckich, z dodatkiem elementów romańskich, hebrajskich i słowiańskich); ORIENTALIZM - zapożyczenie z języków orientalnych, np.: JAPONIZM - z języka japońskiego; ARABIZM - z języka arabskiego; TURCYZM - z języka tureckiego. Uwaga na wyraz EUROPEIZM – nie jest to bowiem zapożyczenie z języków europejskich, tylko wyraz pochodzenia najczęściej łacińskiego lub greckiego, występujący w podobnej lub identycznej postaci w kilku językach europejskich (czyli szczególny rodzaj INTERNACJONALIZMU). Do klasy określeń zapożyczeń językowych należą też takie wyrazy, jak BARBARYZM, EGZOTYZM, MAKARONIZM. BARBARYZM to dowolne słowo, wyrażenie lub konstrukcja składniowa obce danemu językowi, przeniesione z innego języka, BARBARYZM to zatem po prostu zapożyczenie. EGZOTYZM to wyraz, frazeologizm zapożyczony, związany z obcym środowiskiem, wprowadzany do wypowiedzi w celu jej stylizacji (EGZOTYZMAMI mogą być wyrazy z innych odmian tego samego języka, np. z żargonów, z języków specjalistycznych). MAKARONIZM to obcy, zwłaszcza łaciński wyraz, zwrot, obca forma gramatyczna itp. wplecione do tekstu w języku ojczystym. Jest to słowo używane raczej poza tekstami naukowymi, ma odcień pejoratywny (używając tego słowa, informujemy, że nie aprobujemy nasycenia tekstu obcymi konstrukcjami). Zapożyczenie z języka polskiego, które może pojawić się w innym języku, to POLONIZM.